

NORD-ØSTERDAL

Redaksjonen: **Telefon 62 40 00 00**
E-post: **tynset@ostlendingen.no**
ostlendingen.no

TIPS OSS! Månedens beste tips honoreres med gavekort på 1000 kroner. Alle tips honoreres med Flax-lodd.
SMS+MMS: ØTIPS til 2005

Vant ny snøfreser

Alvdølen **Jørn Sandli** ble den heldige vinneren av en splitter ny snøfreser. Dette etter at snøfreser-leverandøren Globus as hadde en nasjonal konkurranse på sine nett- og Facebook-sider.

- Responsen på konkurransen har vært stor, sier salgsansvarlig Tore Barstad, som selv dro til Alvdal for å dele ut premien.

- Det artige er at Kristians far har kjørt en slik snøfreser i mange år, så denne var de godt kjent med, sier Barstad, som er glad for at vinnerpremien gikk til noen som hadde bruk for den. For i Alvdal er det bra med snø, og mere vil det sikkert bli.

STØRST: Erlend Rønnebak sa at storfekjøtt er den største verdiskaperen i norsk kjøttindustri.

FOTO: CHRISTOPHER A. LANGE, TYR

Foreslo biffring i Nord-Østerdal

Storfeproduksjon må løftes fram som egen næring og produksjon.

Det mener Erlend Rønnebak som foredro om «Biffring i Glåmdalen» under årets Grovfôrseminar for Fjelland-bruket på Tynset onsdag.

Rønnebak som selv er kjøttfeprodusent i Kongsvinger, etterlyste også et eget rådgivningsapparat for storfeprodusenter. I Kongsvinger har produsentene selv tatt tak i næringas utvikling og etablert en Biffring bestående av 10 gårder, fra Brandval, sør-østover til Kløfta og østover til Finnskogen. Ringen har 350 kalvinger årlig.

Ekteparet Rønnebak er navet i biffringen. Her kjøpes det inn 300 kalver som føres opp. Oksene føres til slakt og cirka 100 av 190 kviger plukkes ut til avl. Ringer jobber kontinuerlig med forbedring av dyrematerialet. Avlsskiver insemineres eller bedrekkes med okse av Angus eller Limousin. Drektige kviger selges tilbake fra juni.

Suksesskriteriene i Glåmdalen er blant annet at det må være en egnet arronderingsmessig gård for navet, med nok areal til fôr, møkk og dyreflyt.

- Hos oss valgte Nortura hvem som skulle være navet i

ringen. Det anbefales, sa han og la til at også Nortura har sekretærfunksjonen i ringen, og fungerer som megler samt rådgiver både i ringen og på hver enkelt gård. Han påpekte at medlemmene må gjøre rett ting til rett tid. Fokus på kvigeoppdrett, og forståelse av at gode mordyr er motoren som får hjulet til å snurre er viktig.

- Beslutninger som gjøres må ha nytteeffekt for alle, og alle må være innstilt på å ha sosial omgang og kontakt, sa han. Ikke minst må det utvikles romslighet, men samtidig respekt for inngåtte avtaler, og navet må ikke få en lederrolle i ringen, påpekte Rønnebak. Han anbefalte 3-rasekrysning mellom kjøttfe og melkerase. Eksempelvis ammeku NRF x Limousin som bedekkes med Charolais.

- Slik forbedrer melkebruket avlen på melkekyrne fordi kyrne med de dårligste avlsverdiene ikke blir med videre i besetningen. Oksekalven blir opptil 3.000 kroner mer verdt og kvigekalven blir ei ypperlig ammeku med bra størrelse og mye melk, opplyste gårdbrukeren, og la til at Norsk kjøttfeavl vil avle fram de beste grovfôrutnyttene. Selv premierer biffringen årets beste okseslakt i ringen med 10.000 kroner i premie.

GÅRDENS RESSURSER: Ivar Bekkevold trives med dyr. Hjemme på gården har han ammeku, kalver og okser.

FOTO: MARIT ARNESEN

● Er i mjølkesamdrift ● Driver kjøttfeproduksjon

Anbefaler kjøtt

I Nord-Østerdal er det 102 kjøttfeprodusenter. Ivar Bekkevold er en av 46 i Tynset.

GARDSDRIFT

MARIT ARNESEN
marit.arnesen@ostlendingen.no
911 75 560

A produsere kjøtt på ammeku er en veldig trivelig produksjon. Det sier

Bekkevold.

- Du ser stor forskjell på en kalv som blir tatt ifra mordyret etter et par dager, som for mjølkekyr, i forhold til kalven som får gå med mor si og får omsorg av henne. Å få med seg marginene og gjøre noe ut av de ressursene en rår over på gården, er givende, sier han, og råder andre til å begynne med ammeku.

Om sommeren slipper han 45 dyr med stort og smått i setertraktene i Spekedalen.

- Det er viktig å benytte gårdens utmarksressurser også, påpeker han.

Bekkevold er opptatt av god kvalitet over hele linja.

Limousin-okser brukes som avlsokser. Mordyra er krysninger. Nå skal 24 kalve, men han vil legge seg på mellom 25 og 30 kalvinger som det er plass til på setra. Ved siden av supplerer han med mellom 25 og 30 innkjøpte NRF-kalver fra Engtøve samdrift DA.

Samdrift

I 2007 gikk Bekkevold inn med 150.000 liter i melkekvote i Engtøve samdrift DA. Sammen med fire andre produserer de 750.000 liter melk årlig.

- Det likeste foret på hver gard går til mjølkeproduksjon på Engtøve. Får jeg for lite fôr, må jeg supplere med kjøpt fôr

Ivar Midtdal (bildet), 22 år, fra gården Midtdal Søndre i Tufsingdalen, ønsket velkommen til landbruksseminaret på Tynset onsdag.

– Jeg overtok gården for to år siden. Rådet mitt er å la den som ønsker å overta en gård, la dem få overta tidlig så dem ikke må gå og vente til dem er 53 år, sa han og roste foreldrene for at han hadde

fått overta tidlig.

Gården har vært i samdrift i 40 år. Tidligere var fire gårder med i samdrifta, nå er de to.

– Det er 15 gårder i Tufsingdalen. Vi har et godt miljø. Det å være i et godt fellesskap er viktig. Så er det bare å gjøre jobben på gården skikkelig, så kommer penga inn av seg sjøl, rådet han humoristisk ett lyttende publikum.

PRAT: Jon Jamtli, (fra venstre), landbruksrådgiver Toril Steien, landbrukssjef i Tynset og Alvdal Mariann Totlund og landbrukskonsulent i Rendalen, Frank Engene.

FOTO: MARIT ARNESEN

Over 170 kom på landbruksseminar

Det er blitt tradisjon å ha seminar for fjellandbruket i Nord-Østerdal. Onsdag stilte over 170 bønder, representanter fra forvaltninga, politikere og andre interesserte opp i kulturhuset på Tynset.

Flere ønsker å dele opp gårdsbruk og selge deler til nabobruk, beholde tunet selv, eller å selge det som en egen enhet. Fra Fylkesmannen i Hedmark stilte seniorrådgiver Jon Jamtli som ga forsamlingen en god innføring i kjøp og salg av jord og skog, oppdeling av landbrukseiendommer og fastsetting av verdier på jord, skog og utmark samt konsekvensverdier og landbruksforvaltningens rolle.

– Det er et stort kommunalt selvstyre når det gjelder salg og oppdeling av gårder. Men kommunene skal verne om natur og kulturlandskap. Det generelle målet om bosetting og hensyn til kostnadseffektiv bruksstruktur er blant faktorer som må legges til grunn når det gjøres vedtak i oppdelingssaker, sa blant annet Jamtli. Han understreket viktigheten av jordvernet og at det skulle legges til rette for økt produksjon gjennom nydyrking og bevaring av allerede opparbeidet jord.

– Kommunene må selv avgjøre hvilken eiendomsstruk-

tur de vil ha, påpekte han, og la til at det er viktig å hindre at det etableres enheter som det er vanskelig å drive og å opprettholde som egne bruk. Bruksrasjonalisering blir like godt eller bedre vernet ved å legge til nabobruk.

– Utforming av eiendommen, kosteffektiv drift samt avstander til jordbruksarealene er viktig å ta hensyn til, påpekte han. Jamtli frarådet kommunene å legge bolig- og fritidseiendommer inn til landbrukseiendommer.

– Her erfarer vi at det blir klager på støy, støv og lukt samt fra bondens nattarbeid, kommenterte han.

Den som kjøper en bebygd eiendom med hus som det kan flyttes rett inn i, hvor fulldyrka og overflatedyrka jord er mer enn 25 dekar, eller eiendommen består av mer enn 500 dekar produktiv skog, er konsesjonsfriheten betinget av at kjøperen bosetter seg på eiendommen innen ett år og selv bor der i minst 5 år. Priskontroll er viktig fordi den som investerer i gårdsbruk må ha mulighet til avkastning i forhold til hva som er investert, ifølge seniorrådgiveren.

Fra en kommuneansatt i Os ble kommunene oppfordret til å utarbeide felles retningslinjer som ga forutsigbarhet i løsninger av slike saker.

n på egen gard ● Bruker utmarksbeite tproduksjon

til eget bruk, forklarer han. Bekkevold driver også med potet. Samdrifta gir ikke nok utkomme.

– Men jeg kan ikke bare produsere potet og grovfôr til Engtøve. Jeg har interesse for dyr og vil ha dyr på egen gard, forklarer han. Nå huser det tradisjonelle båsfjøset ammekyr. Noe av det gamle fjøset er revet og Bekkevold har bygd på en ny del som for både ammekyr, kalver og okser.

Det nye tilbygget er bygget i tømmerelementer fra Knut Dalen i Alvdal.

– Vi bor i Nord-Østerdal, og jeg synes det er viktig å bruke ressursene fra skogen også. Tre

Det er veldig trivelig å produsere kjøtt på ammeku!

IVAR BEKKEVOLL

er miljømessig bra bygningsmateriale og egner seg godt til husdyrrom fordi det tar imot fukt og lar seg godt tørke opp, kommenterer han.

Mer tid

– Skulle ikke samdrift gi mere fritid?

– Jo! Drifta er jo mye mer

fleksibel nå. Det er mulig å ta mer fri om sommeren selv om jeg har okser i fjøset, smiler han.

Bekkevold ser at også produksjonen i landbruket blir mer og mer spesialisert, og ønsker en Biffring i Tynset og Nord-Østerdal velkommen.

– Jeg likte konseptet som Erlend Røhnebæk presenterte på grovfôrseminaret. Men en gard som skal fungere som et nav og føre opp rundt 300 kalver slik hans gard gjør, er kanskje litt mye i Nord-Østerdal. Men jeg har stor tru på at en Biffring kan passe, ikke minst med å få spredt dyr i seter- og beiteområdene, sier han.